

Discriminatieklimaat Noord-Holland Noord

Art.1 Bureau Discriminatiezaken Noord-Holland Noord
Juni 2007

Colofon**Uitgave**

I&O Research BV
Lambert Melisweg 1
1622 AA, Hoorn
tel. (0229) 282555

Rapportnummer

2007-1436

Datum

Juni 2007

Opdrachtgever

Art.1 Bureau Discriminatiezaken Noord-Holland Noord
Verdrongenoord 35a
1811 BB Alkmaar

Auteurs

Drs. Marion Holzmann
Drs. Ankie Lempens

Bestellingen

Exemplaren zijn verkrijgbaar bij de opdrachtgever

Inhoud	blz.
Samenvatting en conclusies	5
1. Inleiding	9
2. Incidentie van discriminatie	11
3. Soort discriminatie	15
4. Locatie waar discriminatie plaatsvindt	17
5. Uitingsvorm van discriminatie	19
6. Meldingsbereidheid	20
7. Waargenomen discriminatie	23
8. Bekendheid ABD NHH	26

Samenvatting en conclusies

Discriminatie blijft een hardnekkig verschijnsel in de Nederlandse samenleving, zo blijkt uit diverse onderzoeken. Toch voeren nog maar weinig gemeenten een integraal lokaal antidiscriminatiebeleid. Dat komt grotendeels door onbekendheid rondom de lokale situatie op het gebied van discriminatie: hoeveel mensen krijgen ermee te maken? Op welke leefgebieden vindt discriminatie plaats en worden de incidenten wel gemeld?

Art. 1 Bureau Discriminatiezaken Noord-Holland Noord¹ heeft in samenwerking met de centrumgemeenten Alkmaar, Hoorn en Den Helder het initiatief genomen tot een onderzoek naar het discriminatieklimaat in de regio Noord-Holland Noord. Het bureau wil zo een start maken met de verbetering van de informatiepositie rondom discriminatie in de regio. Doel van het onderzoek is het bieden van inzicht in het actuele discriminatieklimaat. De resultaten van het onderzoek bieden een basis voor verdere versterking van het antidiscriminatiebeleid.

Ongeveer 24.000 inwoners van de drie regio's West-Friesland, Kop van Noord-Holland en Noord-Kennemerland zijn uitgenodigd voor deelname aan het onderzoek. Via het internet konden zij een korte vragenlijst invullen. In de regio Noord-Kennemerland liep gelijktijdig een schriftelijke enquête met dezelfde vragenset. Ruim 7.000 personen gaven gehoor aan de oproep. De resultaten van de webenquête zijn gesplitst weergegeven naar de stedelijke gemeenten Alkmaar, Hoorn en Den Helder enerzijds en drie plattelandsgemeenten anderzijds.

Incidentie discriminatie

Eén op de tien (10%) volwassen bewoners van Hoorn, Alkmaar en Den Helder zegt in het afgelopen jaar ten minste één keer te zijn gediscrimineerd. Bij bewoners van de plattelandsgemeenten in de regio kwam discriminatie minder vaak voor; 4% van hen zegt in het laatste jaar ongelijk behandeld te zijn. Op basis van deze cijfers en er van uitgaande dat de onderzochte gemeenten representatief zijn voor de gehele regio, is een globale schatting te maken van het aantal personen dat het afgelopen jaar ten minste eenmaal is gediscrimineerd. Voor de drie regio's West-Friesland, de Kop van Noord-Holland en Noord-Kennemerland tezamen gaat het om 30.000 tot 33.000 volwassen inwoners. Ruim tweederde van hen woont in een stad en bijna één op de drie op het platteland.

¹ Voorheen het Anti Discriminatie Bureau.

Type discriminatie

Leeftijdscriminatie komt verreweg het meest voor, gevolgd door discriminatie op grond van geslacht, kleding of uiterlijk en lichamelijke handicap of chronische ziekte. Allochtonen krijgen het meest te maken met discriminatie; het gaat dan in hoofdzaak om discriminatie vanwege hun huidskleur, geboorteland en/of geloof.

- Het gaat bij de helft van alle personen met een discriminatie-ervaring om leeftijdscriminatie. Dit komt vooral voor bij personen van 45 jaar en ouder.
- Van de gediscrimineerde allochtonen in de stadsgemeenten Hoorn, Alkmaar en Den Helder voelt ongeveer eenderde deel zich gediscrimineerd vanwege hun huidskleur (platteland: ongeveer een kwart) en 21% vanwege het geboorteland van de ouders (platteland: 28%).
- Het zijn vooral allochtonen die aangeven zich 'niet-Nederlands' te voelen, die met discriminatie te maken kregen. Echter, een oorzakelijk verband kan in dit onderzoek niet worden vastgesteld.

Aard en locatie discriminatie

De meeste personen die met discriminatie te maken hadden, classificeren dit zelf als 'ongelijkwaardige behandeling'. Ook gaat het vaak om het gebruik van discriminerende taal en/of om uitschelden. De discriminatie vond vooral plaats in de openbare ruimte; dit geldt sterker voor Alkmaar, Hoorn en Den Helder dan voor de plattelandsgemeenten. Verder vindt er veel discriminatie plaats in de werksfeer - op het werk zelf of bij een sollicitatie: de helft van de personen met een discriminatie-ervaring geeft aan dat het incident arbeidsgerelateerd was.

Discriminatie in de directe omgeving

Veel mensen geven aan zelf geen recente discriminatie-ervaring te hebben, maar merkten wel discriminatie op in hun directe omgeving, zo blijkt verder uit het onderzoek. Ruim één op de tien bewoners van Noord-Holland Noord (stad: 16%, platteland: 9%) geeft aan recent te hebben meegemaakt dat iemand in zijn of haar omgeving werd gediscrimineerd. Opmerkelijk is dat vormen van discriminatie vanwege huidskleur/afkomst het meest worden genoemd, terwijl deze vorm van ongelijke behandeling veel minder mensen (zelf) overkomt dan bijvoorbeeld leeftijdscriminatie. Het feit dat men vooral alert is op discriminatie op basis van huidskleur of herkomst, wijst erop dat hieraan kennelijk een grotere maatschappelijke relevantie wordt toegekend dan aan vaker voorkomende vormen van discriminatie, zoals op basis van geslacht of leeftijd.

Meldingsbereidheid

De meldingsbereidheid van discriminatie is zeer laag. Van de personen die gediscrimineerd werden, heeft slechts respectievelijk 14% (Hoorn, Alkmaar, Den Helder) en 16% (plattelandsgemeenten) melding gemaakt. Onder allochtonen is de meldingsbereidheid nog lager, terwijl men in deze groep relatief veel met discriminatie te maken heeft: minder dan één op de tien (9%) van de allochtonen die te maken kreeg met discriminatie heeft dit ergens gemeld.

De meest genoemde reden om geen melding te doen, is in het stedelijk gebied dat men 'er geen aandacht aan wil schenken' (stedelijk: 28%, platteland: 23%). Op het platteland vinden de meeste bewoners daarentegen dat het 'niet belangrijk genoeg' was (stedelijk: 24%, platteland: 38%). Ook zegt ongeveer een kwart van de gediscrimineerde stedelijke en plattelandsbewoners dat melden 'niet helpt'.

Bekeken is er of een verband bestaat tussen het type discriminatie en de reden om niet te melden. Vanwege de lage aantallen moeten de uitkomsten hiervan met reserve worden bekeken, maar er komt wel een beeld naar voren:

- 1) Vooral onder degenen die worden gediscrimineerd vanwege een handicap, chronische ziekte of leeftijd lijkt het idee te bestaan dat een melding doen 'niet helpt'.
- 2) Degenen die discriminerend zijn behandeld vanwege het geboorteland of huidskleur en dit niet hebben gemeld, vonden het vooral 'niet belangrijk genoeg' om hiervan melding te maken.

Bekendheid Art. 1

De bekendheid van het Anti Discriminatie Buro Noord-Holland Noord (nu: Art. 1) is niet groot onder de bewoners van Noord-Holland Noord. Ongeveer eenderde deel van de inwoners van de regio heeft er 'wel eens van gehoord' of weet wat de taken van het bureau inhouden. De bekendheid is het laagst bij de jongere leeftijdsgroepen (18-30 jaar en 30-45 jaar).

Verschillen naar regio

Er zijn weinig verschillen in de mate waarin discriminatie in de drie deelregio's voorkomt. Wel valt op dat meer bewoners van de stadsgemeenten een recente discriminatie-ervaring hebben dan plattelandsbewoners.

- Discriminatie komt in alle drie de regio's ongeveer even vaak voor.
- In Noord-Kennemerland wordt iets meer discriminatie waargenomen dan in de andere twee regio's.
- De meldingsbereidheid in Alkmaar is relatief gezien iets lager dan in Hoorn en Den Helder.
- De bekendheid van het Anti-Discriminatie Buro is het hoogst in Noord-Kennemerland.

Discussie

Jaarlijks krijgt één op de tien inwoners van Noord-Holland Noord te maken met discriminatie. Vooral discriminatie op basis van leeftijd en geslacht komt regelmatig voor; zowel in de publieke ruimte als op de werkvloer. Het allochtone deel van de populatie krijgt relatief het meest vaak te maken met discriminatie.

Het aantal meldingen van discriminatie staat in geen verhouding tot het aantal gediscrimineerde personen. Opvallend is dat de meldingsbereidheid van allochtonen – die het meest te maken krijgen met discriminatie – nog lager ligt dan gemiddeld. Ook in geval van discriminatie van chronisch zieken en gehandicapten komt het zelden tot een melding.

Deels komt dit omdat het incident naar inschatting van de persoon zelf 'niet belangrijk genoeg' is of omdat de persoon het 'zelf oplost'. Gekeken naar de aard van de discriminatie, lijkt de ernst van de ervaren discriminatie op het eerste gezicht dan ook niet altijd even zwaar en zal een 'melding' inderdaad lang niet in alle gevallen zinvol zijn .

Anderzijds kan een discriminatie-ervaring een grote impact hebben op de persoon en op zijn verdere handel en wandel. Wanneer je wordt uitgescholden, het gevoel hebt dat een ander je mijdt of wanneer je denkt vanwege je etnische achtergrond of leeftijd geen kans te hebben gekregen, kan dit een ingrijpende ervaring zijn. Of 'melden helpt', is deels afhankelijk van de verwachting die de melder heeft. Deze verwachting bepaalt waarschijnlijk ook deels of iemand het discriminatie-incident aanhangig maakt.

Uit het onderzoek blijkt zonneklaar dat discriminatie ook in Noord-Holland Noord voorkomt. Het doet zich voor onder alle leeftijden en onder alle gezindten. Het gaat zowel om discriminatie van personen onderling als om discriminatie vanuit instanties en instellingen. Discriminatie wordt in hoofdzaak niet gemeld, ook niet in de regio waar het Bureau Discriminatiezaken het meest bekend is. Wanneer discriminatie niet wordt gemeld, komt deze niet in beeld en kan er ook geen beleid op worden gevoerd. Bovendien vindt de gediscrimineerde persoon weerklink noch klankbord omtrent zijn of haar ervaring. Het verhogen van de meldingsbereidheid is vanuit meer gezichtspunten van belang.

Nader onderzoek naar de persoonlijke impact en beleving van discriminatie, naar de verwachtingen rondom melding en naar de achtergronden van ondermelding is wenselijk. Meer informatie met name met betrekking tot deelgroepen als allochtonen, chronisch zieken en gehandicapten biedt inzicht in de redenen van ondermelding en kan daarmee aangrijpingspunten bieden voor het vergroten van de bekendheid rondom melden en het slechten van drempels. Wanneer discriminatie vaker wordt gemeld, werpt dit meer licht op de maatschappelijke betekenis van discriminatie en vergroot daarmee de kansen om discriminatie te bestrijden.

1. Inleiding

Beleidscontext

Artikel 1

"Allen die zich in Nederland bevinden, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld. Discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht of op welke grond dan ook, is niet toegestaan."

Nederlandse Grondwet

Uit cijfers van de Commissie Gelijke Behandeling² en de Monitor Rassendiscriminatie 2005³ blijkt dat een aanzienlijk deel van de populatie te maken krijgt met een discriminatie-ervaring. Het gaat hierbij om alle mogelijke vormen van discriminatie, onder meer op basis van etnische herkomst, sekse, seksuele geaardheid, ziekte, handicap en leeftijd. Discriminatie doet zich op alle maatschappelijke terreinen voor; op de arbeidsvloer, op school, op straat en in de buurt, in het verenigings- en uitgaansleven, maar ook binnen de dienstverlening door organisaties, instellingen en overheden. Uit eerder genoemde bronnen blijkt ook dat de meldingsbereidheid van burgers met een discriminatie-ervaring zeer gering is. Het aantal meldingen bij de Commissie Gelijke Behandeling en bij de Art.1 Bureaus Discriminatiezaken lijkt dus slechts het topje van de ijsberg te zijn.

Uit recent onderzoek van Amnesty International⁴ blijkt dat Nederlandse gemeenten weinig prioriteit geven aan de bestrijding van discriminatie: in minder dan 10% van de Nederlandse gemeenten wordt een integraal antidiscriminatiebeleid gevoerd.

Het Rijk heeft onlangs jaarlijks structureel extra gelden beschikbaar gesteld aan provincies en gemeenten voor de bestrijding van discriminatie. Een wettelijke regeling om de verantwoordelijkheid van gemeenten en Rijk vast te leggen, wordt momenteel geschreven. Deze zal naar verwachting vanaf 2008 van kracht worden. Ter overbrugging zijn voor 2006 en 2007 tijdelijke maatregelen genomen. In dit kader zijn ook in de regio Noord-Holland Noord extra middelen ter beschikking gesteld om het antidiscriminatiebeleid een extra impuls te geven via onder meer ondersteuning van Art.1 Bureau Discriminatiezaken Noord-Holland Noord.

Uit het onderzoek van Amnesty International blijkt dat het ontbreken van inzicht in de mate waarin discriminatie zich voordoet, één van de redenen voor het feit dat de aanpak ervan op gemeentelijk niveau vaak geen prioriteit heeft.

De centrumgemeenten Alkmaar, Hoorn en Den Helder hebben daarom de handen ineen geslagen om samen met het Art.1 Bureau Discriminatiezaken Noord-Holland Noord een opzet te maken voor versterking van het antidiscriminatiebeleid.

² Commissie Gelijke Behandeling, Jaarverslag 2005, 2006.

³ Boog, I. (redactie), Monitor Rassendiscriminatie 2005, Plattelands Bureau ter bestrijding van Rassendiscriminatie, Plattelandse vereniging van Anti Discriminatie Bureaus en Meldpunten, Anne Frank Stichting, Universiteit Leiden, Rotterdam, 2006.

⁴ Aanpak van discriminatie door Nederlandse gemeenten: 443 kansen voor verbetering, Amnesty International, april 2007.

Twee van de onderdelen waarop allereerst zal worden ingezet:

- 1) zicht krijgen op het discriminatieklimaat in Noord-Holland Noord
- 2) zicht krijgen op de oorzaken van ondermelding

Doel van het onderzoek

Het onderzoek dient inzicht te geven in het discriminatieklimaat in Noord-Holland Noord. De resultaten rond de incidentie en meldingsbereidheid van discriminatie bieden een basis voor de versterking van het antidiscriminatiebeleid in de regio.

Het onderzoek richtte zich op de volgende onderwerpen:

- Incidentie van discriminatie
- Vormen van discriminatie
- Meldingsbereidheid
- Redenen van ondermelding
- Bekendheid van het Art.1 Bureau Discriminatiezaken Noord-Holland Noord (voormalig Anti Discriminatie Buro Noord-Holland Noord)
- Verschillen naar stedelijke (Hoorn, Den Helder en Alkmaar) en plattelandsgebieden (Drechterland, Zijpe, Akersloot/Limmen) in West-Friesland, Noord-Kennemerland en de Kop van Noord-Holland

Methode

In de regio Noord-Kennemerland is een zevental vragen rondom discriminatie in de regionale omnibusenquête van de gemeente Alkmaar opgenomen. De Omnibusenquête is een schriftelijke vragenlijst die jaarlijks bij een steekproef van de populatie wordt afgenomen. Voor de regio's West-Friesland en in de Kop van Noord-Holland kon niet worden aangesloten op een dergelijk onderzoek. Daarom is ervoor gekozen de vragenlijst in deze regio's via internet af te nemen. Dit is een snelle en efficiënte peilingsmethode die bij uitstek past bij het verkennende karakter van dit project.

Met een webenquête wordt over het algemeen een iets andere doelgroep bereikt dan via een schriftelijke enquête. Om dit in beeld te brengen, is ervoor gekozen om de webenquête ook in twee gemeenten in de regio Noord-Kennemerland te houden. De resultaten van de webenquête zijn op deze wijze geïjkt.

De vragenlijst is ontwikkeld door het ADB en vertegenwoordigers van de drie centrumgemeenten. In een later stadium is ook I&O Research hierbij betrokken. Zie bijlage I voor een uitgebreide onderzoeksverantwoording en bijlage II voor de vragenlijst die is gehanteerd voor de webenquête.

Leeswijzer

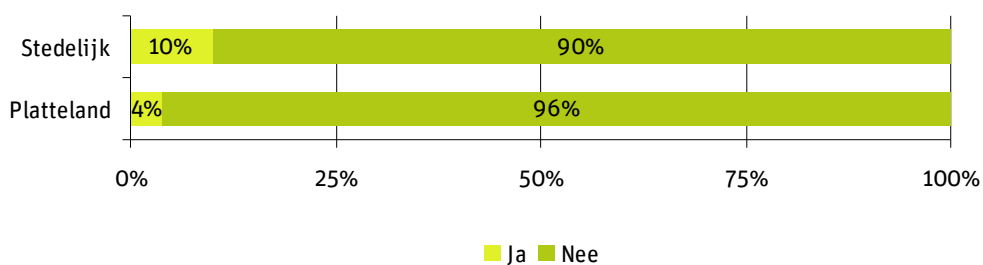
De resultaten van het onderzoek worden in het volgende hoofdstuk besproken. Achtereenvolgens komen aan de orde:

- De incidentie van discriminatie
- Het type discriminatie
- De locatie waar discriminatie voorkomt
- De manier waarop discriminatie wordt geuit
- De meldingsbereidheid en de redenen voor niet-melden
- De mate waarin van discriminatie in de directe omgeving wordt waargenomen
- De bekendheid van het Art.1 Bureau Discriminatiezaken Noord-Holland Noord

2. Incidentie van discriminatie

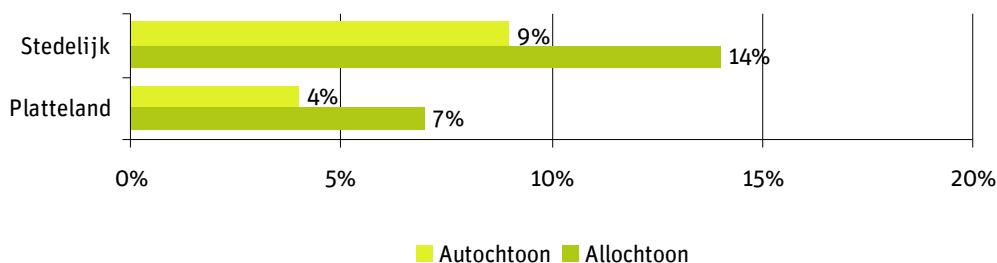
In de afgelopen 12 maanden is 10% van de bewoners van stedelijk Noord-Holland Noord minstens één keer discriminerend behandeld. Op het platteland is dit 4%.

Figuur 3.1
Afgelopen 12 maanden discriminerend behandeld?

Van de stedelijke allochtonen voelt 14% zich gediscrimineerd, bij de stedelijke autochtonen is dit 9%. Onder de allochtonen op het platteland is 7% in de afgelopen 12 maanden gediscrimineerd, onder autochtonen op het platteland is dit 4%.

Figuur 3.2
Discriminatie naar herkomst

Bij vaststelling van de etnische herkomst is uitgegaan van de CBS-definitie⁵. Daarnaast is gevraagd tot welke etnische groepering men zichzelf rekent. De meeste allochtonen geven dan aan zichzelf tot de Nederlandse bevolkingsgroep te rekenen: van de stedelijke allochtonen rekent 59% zich tot de Nederlandse bevolkingsgroep en van de allochtonen die op het platteland wonen 77%. De overige allochtonen rekenen zichzelf tot de bevolkingsgroep van herkomst.

Het aandeel dat aangeeft discriminerend behandeld te zijn, is een stuk hoger onder allochtonen die zichzelf niet primair als Nederlander beschouwen (stedelijk: 17%, platteland: 15%) dan onder allochtonen die zich wél Nederlands voelen (stedelijk: 9%, platteland: 4%)⁶. Echter, een oorzakelijk verband kan in dit onderzoek niet worden aangetoond.

⁵ Iemand wordt tot de allochtonen gerekend als de persoon zelf of ten minste één van de ouders in het buitenland is geboren.

⁶ Vanwege de kleine aantallen allochtonen die zich niet-Nederlands voelen, dienen deze resultaten zeer voorzichtig te worden geïnterpreteerd.

Het kan dus niet worden vastgesteld dat allochtonen zich gediscrimineerd voelen omdat men zichzelf als 'niet-Nederlands' beschouwt of dat men zich juist niet-Nederlands voelt, omdat men gediscrimineerd wordt. Daarnaast kunnen overigens ook andere factoren hier een rol in spelen.

Discriminatie naar regio

Discriminatie komt in de regio's West-Friesland, de Kop van Noord-Holland en Noord-Kennemerland ongeveer even vaak voor. Tussen de stedelijke gemeenten Hoorn, Den Helder en Alkmaar zijn onderling geen significante verschillen waarneembaar. Hetzelfde geldt voor de onderzochte plattelandgemeenten.

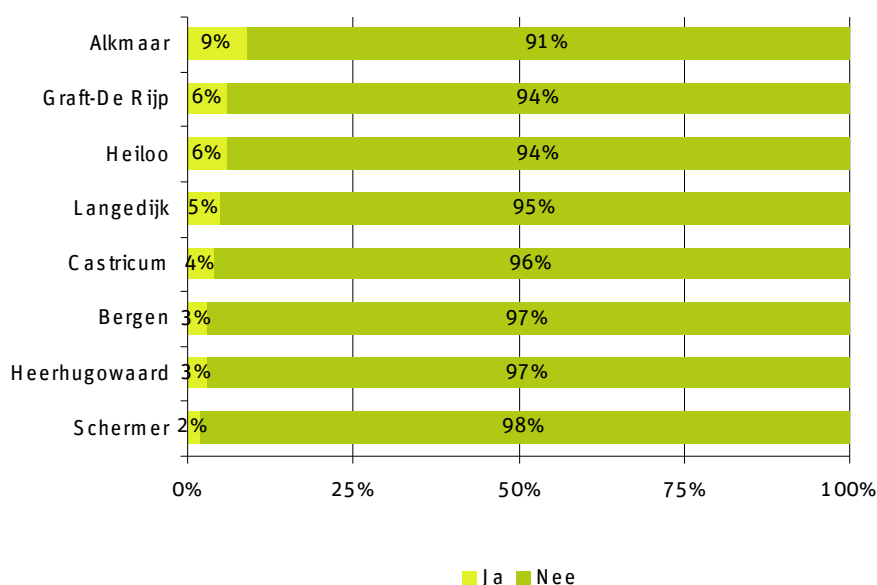
Tabel 3.1
Incidentie discriminatie: Hoorn, Den Helder en Alkmaar

West Friesland	Hoorn	10%
	Drechterland	4%
Noord-Kennemerland	Alkmaar	9%
	Akersloot/Limmen	3%
Kop van Noord-Holland	Den Helder	11%
	Zijpe	5%

Discriminatie naar gemeente in Noord-Kennemerland

In onderstaand figuur staat de incidentie van discriminatie naar de gemeenten in Noord-Kennemerland weergegeven. In Alkmaar voelde 9% van de bewoners zich in de afgelopen 12 maanden minstens eenmaal discriminerend behandeld. Opvallend is dat in de andere 'stedelijke' gemeente (Heerhugowaard) de incidentie een stuk lager is (3%).

Figuur 3.3
Discriminatie in gemeenten

In de Alkmaarse wijken Overdie en Centrum hebben relatief de meeste personen discriminatie ervaren. In Alkmaar Zuid komen discriminerende handelingen verhoudingsgewijs het minst voor. In Castricum zijn weinig verschillen in de incidentie van discriminatie tussen de verschillende kernen. In Schoorl zijn er relatief meer personen die discriminerende ervaringen hebben meegemaakt dan gemiddeld in de gemeente Bergen.

Tabel 3.3
Discriminatie-ervaring in Alkmaar, naar wijk

Overdie	11%
Centrum	10%
West	9%
Huiswaard	9%
De Mare	9%
Daalmeer/Koedijk	9%
Oudorp	8%
Zuid	7%
Gemeente Alkmaar	9%

Tabel 3.4
Discriminatie-ervaring in Castricum, naar kern

Castricum	4%
Akersloot	4%
Limmen	3%
Gemeente Castricum	4%

Tabel 3.5
Discriminatie-ervaring in Bergen, naar kern

Schoorl	6%
Bergen	4%
Egmond	2%
Gemeente Bergen	3%

Aantal verschillende vormen

Van degenen die zich in de afgelopen 12 maanden gediscrimineerd hebben gevoeld, noemt ongeveer driekwart één vorm van discriminatie. Meer allochtonen uit zowel stedelijke als plattelandsgebieden (30% en 36%) noemen meer dan één vorm van discriminatie dan autochtonen (respectievelijk 20% en 14%). Naar het aantal keren dat men werd gediscrimineerd, is niet gevraagd. Uit de resultaten is dus niet af te leiden of de genoemde vormen van discriminatie op verschillende momenten hebben plaatsgevonden of tijdens één incident. Let op; alle genoemde percentages zijn percentages van personen die hebben aangegeven in de afgelopen 12 maanden discriminerend te zijn behandeld, dus niet van de gehele populatie.

Schatting totaal aantal gediscrimineerde personen

Deze percentages zijn gebruikt als uitgangspunt voor een schatting van het totaal aantal volwassen personen in Noord-Holland Noord dat op jaarbasis ten minste éénmaal direct te maken krijgt met discriminatie. Doorgerekend naar het aantal bewoners van 18 jaar en ouder in deze gebieden⁷, wordt verwacht dat er in een periode van 1 jaar tijd in totaal tussen de 30.000 en 33.000 volwassen inwoners van West-Friesland, de Kop van Noord-Holland en Noord-Kennemerland ten minste eenmaal zijn gediscrimineerd. In onderstaande tabellen zijn de schattingen per regio weergegeven⁸.

Schatting aantal gediscrimineerde personen in West-Friesland

West-Friesland	Omvang volwassen bevolking	Geschatte aantal gevallen discriminatie in 1 jaar
Stedelijk	52.674	5.000-5.500
Platteland	100.412	3.800-4.200
Totaal	153.086	8.800-9.700

Schatting aantal gediscrimineerde personen in de Kop van Noord-Holland

Kop van Noord-Holland	Volwassen bevolking	Geschatte aantal gevallen discriminatie in 1 jaar
Stedelijk	61.362	5.800-6.400
Platteland	67.689	2.600-2.800
Totaal	129.051	8.400-9.200

Schatting aantal gediscrimineerde personen in Noord-Kennemerland

Noord-Kennemerland	Volwassen bevolking	Geschatte aantal gevallen discriminatie in 1 jaar
Stedelijk	112.608	10.500-11.800
Platteland	61.766	2.300-2.600
Totaal	174.374	12.800-14.400

⁷ Bron: CBS 1-1-2007.

⁸ Uitgaande van een betrouwbaarheidsmarge van 5 %.

3. Soort discriminatie

Leeftijdscriminatie komt het meest voor. Het zijn met name ouderen (ouder dan 60 jaar) die aangeven dat ze hiermee te maken krijgen (stedelijk: 77%, platteland: 68%). Ook van de tussencategorie van 45-60 jaar geeft een groot deel aan leeftijdscriminatie mee te hebben gemaakt (stedelijk: 59%, platteland: 55%). Een kleinere groep jongeren (18-30 jaar) antwoordt dat zij met leeftijdscriminatie van doen hebben gehad (stedelijk: 34%, platteland: 38%). De groep in de leeftijd van 30-45 jaar heeft hier minder mee te maken gekregen (stedelijk: 17%, platteland: 24%).

Tabel 3.6

Vorm van discriminatie (meerdere antwoorden mogelijk)

	Stedelijk	Platteland
Leeftijd	45%	47%
Kleding en/of uiterlijk	16%	17%
Lichamelijke handicap of chronische ziekte	12%	17%
Geslacht	14%	20%
Huidskleur	10%	5%
Seksuele geaardheid	6%	4%
Geboorteland zelf/(groot)ouders	6%	4%
Geloof	6%	4%
Levens- en/of politieke overtuiging	4%	4%
Anders	15%	13%

De resultaten van de Omnibusenquête komen grotendeels overeen met de resultaten van de webenquête. Echter, er zijn enkele volgordeverschillen waarneembaar. In beide metingen wordt discriminatie vanwege leeftijd het meest genoemd. Huidskleur als reden voor discriminatie wordt daarna door de bewoners van de Omnibusenquête het meest genoemd, terwijl respondenten van de webenquête kleding/uiterlijk noemen. Ook 'geboorteland' staat hoger in de ranglijst van de Omnibusenquête dan bij de webenquête.

Kleding/uiterlijk

Van de gediscrimineerde stedelijke en plattelandsbewoners voelde respectievelijk 16% en 17% zich gediscrimineerd vanwege hun kleding en/of uiterlijk.

- Meer vrouwen uit Hoorn, Den Helder en Alkmaar zijn gediscrimineerd vanwege kleding of uiterlijk (22%) dan mannen (11%) uit deze drie steden.
- Ook lijkt leeftijd hierin een rol te spelen. Voornamelijk jongeren zijn gediscrimineerd vanwege het uiterlijk of kleding (stedelijk: 32%, platteland 32%). Naarmate men ouder is, is dit percentage lager.

Ziekte

Gediscrimineerd worden op basis van een lichamelijke handicap of chronische ziekte is 12% van de gediscrimineerde stadsbewoners en 17% van de plattelandsbewoners in Noord-Holland Noord overkomen.

Geslacht

- Discriminatie vanwege geslacht komt in het platteland meer voor (20%) dan in Hoorn, Alkmaar en Den Helder (14%).
- Vooral vrouwen geven aan vanwege hun geslacht te zijn gediscrimineerd (stedelijk: 24%, platteland: 30%), onder de mannen is dit percentage een stuk lager (stedelijk: 2%, platteland: 8%).
- Voornamelijk stadsbewoners van 30-45 jaar voelen zich gediscrimineerd vanwege het geslacht (21%) vergeleken met stadsgenoten uit andere leeftijdsgroepen.

Huidskleur

Discriminatie op basis van huidskleur en geboorteland komt een stuk minder voor. Als wordt gekeken naar verschillen tussen allochtonen en autochtonen, blijkt dat deze bevolkingsgroepen veel vaker met discriminatie te maken krijgen, dan autochtonen. Het gaat hierbij dan uiteraard om discriminatie op grond van huidskleur of afkomst (en in minder mate: geloof).

- Meer allochtonen voelden zich gediscrimineerd vanwege hun huidskleur (stedelijk: 31%, platteland: 24%) dan autochtonen (stedelijk: 5%, platteland: 1%).
- Ook zijn meer allochtonen gediscrimineerd vanwege het geboorteland van de (groot) ouders (stedelijk: 23%, platteland: 28%) dan autochtonen (stedelijk: 2%, platteland: 1%).

Andere vormen

Naast de voorgelegde typen discriminatie kon ook een categorie 'anders' worden ingevuld, waarbij men zelf kon aangeven op grond waarvan men zich ongelijk behandeld heeft gevoeld. Hierbij valt vooral discriminatie vanwege het gewicht op (genoemd worden met name varianten als: "dik zijn", "overgewicht/obesitas hebben"). Minder vaak worden genoemd: alleenstaand zijn, agrarische achtergrond, (lage) opleiding, gemengde relatie en achternaam.

Verder is er een kleine groep respondenten die aangeeft zich gediscrimineerd te voelen door allochtonen; "noem het maar contradiscriminatie", zo schrijft één respondent. Een deel van deze respondenten heeft inderdaad geantwoord zich vanwege hun 'huidskleur' achtergesteld te voelen, anderen delen dit zelf in naar de categorie 'anders'. Hierbij worden antwoorden gegeven als: "een moslim wilde niet met mijn vrouw praten" en "wij hebben een verbod een pet te dragen, terwijl de hoofddoeken welig tieren".

4. Locatie waar discriminatie plaatsvindt

Waar vond het discriminatie-incident plaats? Bij de meerderheid van degenen met een discriminatie-ervaring deed deze zich voor op één locatie (stedelijk: 69%, platteland: 62%). Verder geeft 18% van de bewoners van stedelijke gebieden en 25% van de plattelandsgebieden aan dat de discriminatie zich op twee locaties voordeed. In deze gevallen gaat het dus hoogstwaarschijnlijk om meer dan één incident. Let op; alle genoemde cijfers zijn percentages van personen die hebben aangegeven in de afgelopen 12 maanden discriminerend te zijn behandeld, dus niet van de gehele populatie.

Discriminatie komt met name voor op straat of in de buurt. In Hoorn, Den Helder en Alkmaar meer dan op het platteland. Verder vindt er relatief veel discriminatie plaats op het terrein van arbeid: op het werk zelf of tijdens een sollicitatie. Bij het winkelen en bij uitgaansgelegenheden komt discriminatie wat minder vaak voor. Andere specifieke locaties die zijn genoemd: bioscoop, tijdens het boeken van een reis, tijdens afsluiten van een lening/verzekering en in het openbaar vervoer.

Tabel 3.7
Locatie van discriminatie (meerdere antwoorden mogelijk)

	Stedelijk	Platteland
In de buurt of op straat	35%	27%
Op het werk	25%	30%
Bij het solliciteren	23%	25%
Bij het winkelen	18%	18%
Bij uitgaansgelegenheden	18%	17%
Bij (overheids)diensten ⁹	10%	14%
Tijdens de opleiding	6%	8%
Bij sport	4%	4%
Anders	14%	14%

Ook hier zijn kleine volgordeverschillen waarneembaar tussen de resultaten van de web- en Omnibussenquête. In beide metingen deed de meeste discriminatie zich voor in de buurt of op straat. Bij het winkelen als locatie voor discriminatie wordt daarna door de stedelijke bewoners van de Omnibussenquête het meest genoemd, terwijl stedelijke bewoners van de webenquête werk op de tweede plaats noemen.

Arbeidsgerelateerde discriminatie

Ongeveer de helft van degenen die in de afgelopen 12 maanden is gediscrimineerd (stedelijk: 47%, platteland: 50%), noemt minstens één arbeidsgerelateerde vorm (tijdens werk of tijdens solliciteren).

⁹ Voorbeelden van overheidsdiensten: gemeente, dokterspraktijk, ehbo, ziekenhuis, sociale dienst, uww, centrum voor werk en inkomen/arbeidsbureau, schuldhulpverlening/kredietbank, politie enz.

De volgende verschillen vallen op:

- Discriminatie bij overheidsdiensten komt twee keer zo vaak voor bij mannen dan bij vrouwen (mannen stedelijk: 15%, vrouwen stedelijk: 6%, mannen platteland: 21%, vrouwen platteland: 9%)
- Discriminatie op het terrein van arbeid komt het meest voor onder jongeren (stedelijk: 37%, platteland: 43%) en onder de middencategorie van 30-45 jaar (stedelijk: 32%, platteland: 32%) .
- Met name stedelijke 45-60 jarigen voelen zich gediscrimineerd bij het solliciteren (37%) in vergelijking met de overige stedelijke leeftijdsgroepen.
- Bij uitgaansgelegenheden treft de discriminatie vooral 18-30 jarigen (stedelijk: 32%, platteland: 39%)
- Cijfermatig geven meer stedelijke allochtonen aan gediscrimineerd te zijn bij uitgaansgelegenheden (26%) dan stedelijke autochtonen (15%), dit verschil is echter niet significant.

5. Uitingsvorm van discriminatie

Waar bestond de discriminatie uit? De respondenten konden uit 9 aangegeven uitingen van discriminatie kiezen, of een eigen antwoord formuleren. Zich 'niet als gelijkwaardig behandeld voelen' werd het meest genoemd. Verder kreeg ruim een derde van de gediscrimineerde stedelijke en plattelandsbewoners te maken met discriminerende opmerkingen of gescheld. Het 'mijden van contact' is door respectievelijk 19% en 13% van de gediscrimineerden ervaren. In de categorie 'anders' wordt onder meer genoemd: ongemotiveerde afwijzing voor baan, roddelen, weigeren van toegang en geen lid kunnen worden. Let op; alle genoemde percentages zijn percentages van personen die hebben aangegeven in de afgelopen 12 maanden discriminerend te zijn behandeld, dus niet van de gehele populatie.

Tabel 3.8

Soort discriminerende behandeling (meerdere antwoorden mogelijk)

	Stedelijk	Platteland
Niet als gelijkwaardig behandelen	48%	59%
Discriminerende opmerking/schelden	38%	34%
Contact vermijden	19%	13%
Treiteren/pesten	13%	11%
Bedreiging	6%	5%
Discriminerende uitingen media	3%	3%
Beschadigen/bekladden eigendommen	3%	2%
Lichamelijk geweld	2%	2%
Discriminerende leuzen op muren	1%	3%
Anders	20%	18%

De meerderheid van degenen die worden gediscrimineerd, noemt één uitingsvorm van discriminatie (stedelijk: 64%, platteland: 67%). Verder noemt respectievelijk 27% en 21% twee verschillende vormen.

De verschillen naar deelgroepen:

- Meer allochtonen (stedelijk: 37%, platteland: 28%) noemen 'het mijden van contact' dan autochtonen (respectievelijk 13% en 11%).
- Meer allochtonen (stedelijk: 23%, platteland: 11%) noemen 'treiteren/pesten' dan autochtonen (respectievelijk 11% en 6%).
- Voornamelijk stedelijke 18-30 jarigen noemen 'treiteren/pesten' (24%).
- 'Treiteren/pesten' wordt het meest vaak genoemd door 18-20 jarige jongeren uit Hoorn, Alkmaar en Den Helder (de stadsgemeenten).

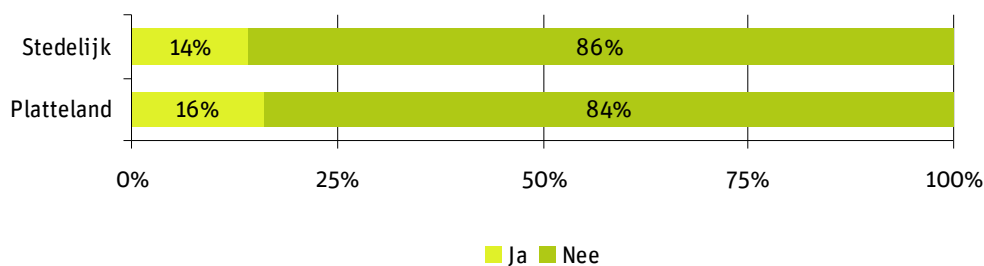
6. Meldingsbereidheid

De meeste bewoners van Noord-Holland Noord die met discriminatie te maken kregen, maakten hiervan geen melding (stedelijk: 86%, platteland: 84%). Plattelandsbewoners hebben een iets hogere meldingsbereidheid dan stadsbewoners. Degenen die het incident wel hebben gemeld, deden dit veelal bij één instantie. De geneigdheid om een incident te melden is het laagst onder allochtonen in Hoorn, Den Helder en Alkmaar (de stadsgemeenten); 9% vergeleken met 16% onder stedelijke autochtonen. Let op; alle genoemde percentages in deze paragraaf zijn percentages van personen die hebben aangegeven in de afgelopen 12 maanden discriminerend te zijn behandeld, dus niet van de gehele populatie.

Tabel 3.9
Melding discriminatie (meerdere antwoorden mogelijk)

	Stedelijk	Platteland
Nee	86%	84%
Ja, bij andere instelling of persoon	10%	10%
Ja, bij vertrouwenspersoon op mijn werk	3%	5%
Ja, bij de politie	3%	3%
Ja, bij meldpunt voor discriminatie	1%	0%

Figuur 3.4
Melding discriminatie

De verschillen naar deelgroepen¹⁰:

- Minder allochtonen in Hoorn, Den Helder en Alkmaar die werden gediscrimineerd, hebben dit gemeld, dan autochtone gediscrimineerden in deze drie steden.
- Meer mannen (stedelijk: 18%, platteland: 21%) hebben melding gemaakt van de discriminerende handeling dan vrouwen (respectievelijk 9% en 12%).

Interessant is om te kijken of er een verband is tussen de vorm van discriminatie en de meldingsbereidheid. De resultaten lijken erop te duiden dat met name vormen van discriminatie vanwege geloof, huidskleur, politieke overtuiging en land van herkomst worden gemeld bij de diverse instanties. Discriminatie vanwege leeftijd, geslacht of kleding/uiterlijk lijkt minder te worden aangegeven. Ook is er gekeken of er een relatie is tussen de locatie waar het discriminerende voorval plaatsvond en de meldingsbereidheid.

¹⁰ Vanwege de kleine aantallen per groep, dienen de resultaten zeer voorzichtig te worden geïnterpreteerd.

Verder lijken discriminerende handelingen tijdens de opleiding of bij (overheids)diensten vaker te worden gemeld dan bijvoorbeeld tijdens het winkelen en bij uitgaansgelegenheden. Echter, vanwege de zeer kleine aantallen, kunnen deze uitkomsten niet statistisch worden onderbouwd.

Meldingsbereidheid naar regio

De meldingsbereidheid van degenen die discriminatie hebben meegemaakt, is in de regio's ongeveer gelijk. Er zijn dan ook geen significante verschillen gevonden. Wel lijkt de meldingsbereidheid in Alkmaar laag. Ondanks dat het ADB NHN hier bekender lijkt dan in de andere regio's, is de meldingsbereidheid niet hoger. In de landelijke regio's valt op dat van de inwoners van Zijpe met een discriminerende ervaring een relatief laag aandeel daarvan melding heeft gemaakt.

Tabel 3.10
Meldingsbereidheid: Hoorn, Den Helder en Alkmaar

	Hoorn	Den Helder	Alkmaar
Wel gemeld	19%	14%	11%
Niet gemeld	81%	87%	89%

Tabel 3.11
Meldingsbereidheid: Drechterland, Zijpe en Akersloot/Limmen

	Drechterland	Zijpe	Akersloot/Limmen
Wel gemeld	18%	10%	23%
Niet gemeld	83%	90%	77%

Redenen voor het niet-melden van discriminatie

De meest genoemde reden om geen melding te doen, is in het stedelijk gebied dat men er 'geen aandacht aan wil schenken'. Op het platteland vinden de meeste bewoners die met discriminatie te maken kregen dat het 'niet belangrijk genoeg' was. Ook vindt ongeveer een kwart van de stedelijke en plattelandsbewoners dat 'melden niet helpt'. Verder heeft 21% van de gediscrimineerde stedelijke bewoners en 16% van de plattelandsbewoners het 'zelf opgelost'.

Tabel 3.12
Waarom discriminatie niet gemeld (meerdere antwoorden mogelijk)

	Stedelijk	Platteland
Geen aandacht aan schenken	28%	23%
Melden helpt niet	25%	27%
Niet belangrijk genoeg	24%	38%
Zelf opgelost	21%	16%
Niet zeker dat het discriminatie was	14%	13%
Kost teveel tijd/moeite	10%	9%
Weet niet waar het gemeld kan worden	9%	13%
Bang voor gevolgen	7%	4%
Weet niet	1%	1%
Anders	9%	8%

Voorts vallen de volgende verschillen op:

- Meer stedelijke autochtonen vinden het 'niet belangrijk genoeg' om te melden (29%) dan allochtonen (13%).
- Vrouwen van het platteland denken vaker dat 'melden niet helpt' (38%) dan plattelands mannen (21%).
- Met name plattelandsjongeren van 18-30 jaar vinden het 'niet belangrijk genoeg' (58%) in vergelijking met de overige leeftijdsgroepen van het platteland.
- Meer stedelijke bewoners van 45-60 jaar (33%) en ouder dan 60 jaar (44%) geven aan dat het 'melden niet helpt' in vergelijking met de overige stedelijke leeftijdsgroepen.

Vooraf onder degenen die worden gediscrimineerd vanwege een chronisch handicap of ziekte of leeftijd lijkt het idee te bestaan dat het doen van een melding niet helpt. Opvallend is dat met name bewoners die worden gediscrimineerd vanwege hun geloofsovertuiging, bang zijn voor de gevolgen van het doen van een melding. Degenen die discriminerend zijn behandeld vanwege het geboorteland of huidskleur vonden het voorval 'niet belangrijk genoeg' om een melding te doen. Echter, vanwege de zeer kleine aantallen, kunnen deze verbanden niet statistisch worden onderbouwd.

Redenen niet melden naar regio¹¹

In Hoorn, Alkmaar en Den Helder zijn de belangrijkste redenen om de ervaren discriminatie niet te melden dat men 'er geen aandacht aan wil schenken' en 'dat melden geen zin heeft'. Verder vindt men het in Hoorn en Alkmaar vaker niet belangrijk genoeg of heeft men het zelf opgelost. In de landelijke regio's worden vrijwel dezelfde redenen van ondermelding genoemd.

Tabel 3.13
Ondermelding: Hoorn, Den Helder en Alkmaar

	Hoorn	Den Helder	Alkmaar
Niet belangrijk genoeg	28%	24%	18%
Kost teveel tijd en moeite	12%	9%	8%
Geen aandacht aan schenken	25%	22%	39%
Weet niet waar gemeld kan worden	9%	9%	7%
Bang voor gevolgen	6%	9%	8%
Melden helpt niet	22%	27%	30%
Niet zeker van discriminatie	15%	9%	15%
Zelf opgelost	20%	29%	13%
Anders	6%	13%	10%

Tabel 3.14
Ondermelding: Drechterland, Zijpe en Akersloot/Limmen

	Drechterland	Zijpe	Akersloot/Limmen
Niet belangrijk genoeg	44%	21%	33%
Kost teveel tijd en moeite	6%	7%	25%
Geen aandacht aan schenken	26%	11%	25%
Weet niet waar gemeld kan worden	11%	7%	29%
Bang voor gevolgen	2%	4%	13%
Melden helpt niet	21%	36%	42%
Niet zeker van discriminatie	12%	11%	13%
Zelf opgelost	14%	29%	4%
Anders	9%	7%	4%

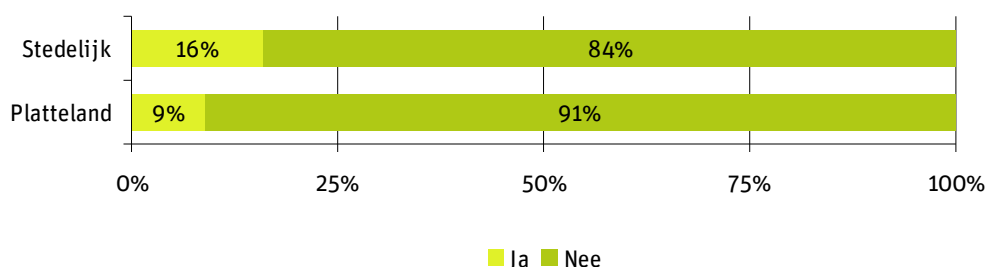
¹¹ Vanwege de kleine aantallen dienen deze resultaten zeer voorzichtig te worden geïnterpreteerd.

7. Waargenomen discriminatie

Naast de vraag of men zelf discriminatie heeft meegemaakt, is gekeken of men discriminatie in de omgeving heeft waargenomen. Ruim één op de tien geeft aan dat zij in het afgelopen jaar meemaakten dat iemand in de omgeving werd gediscrimineerd (stedelijk: 16% en platteland: 9%).

- Mensen die zelf discriminatie meemaakten, geven ook vaker aan dat zij discriminatie van anderen in hun omgeving hebben waargenomen (stedelijk: 28%, platteland: 15% tegen over stedelijk: 14%, platteland: 7%).
- Meer jongeren (stedelijk: 23%, platteland: 12%) dan ouderen melden discriminatie in de omgeving.

Figuur 3.5
Incidentie discriminatie anderen

Discriminatie in de omgeving naar regio

In de regio stedelijk Noord-Kennemerland komt discriminatie in de omgeving meer voor: relatief meer mensen in deze regio geven aan dat zij discriminatie in hun omgeving hebben gezien, dan in West-Friesland en de Kop het geval is. Ook Zijpe kent een hogere incidentie dan in de overige regio's.

Tabel 3.15
Discriminatie directe omgeving: Hoorn, Den Helder en Alkmaar

	Hoorn	Den Helder	Alkmaar
Wel gediscrimineerd	12%	14%	20%
Niet gediscrimineerd	91%	89%	85%

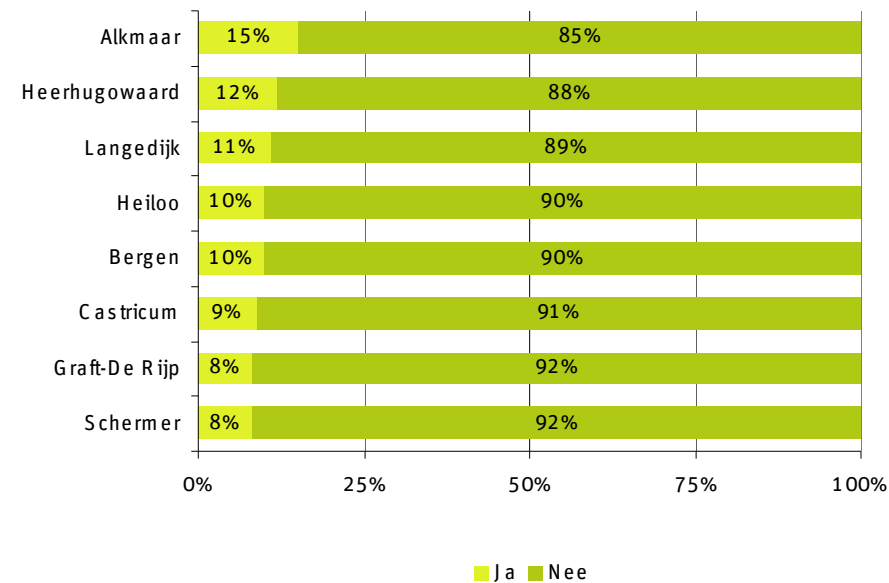
Tabel 3.16
Discriminatie directe omgeving: Drechterland, Zijpe en Akersloot/Limmen

	Drechterland	Zijpe	Akersloot/Limmen
Wel gediscrimineerd	9%	11%	8%
Niet gediscrimineerd	90%	88%	91%

Discriminatie anderen naar gemeenten in Noord-Kennemerland

In Alkmaar hebben relatief de meeste bewoners discriminatie van anderen meegemaakt in de afgelopen 12 maanden, terwijl in Graft-De Rijp en Schermer dit het minst is voorgekomen.

Figuur 3.6
Discriminatie in omgeving waargenomen

Uit onderstaande tabellen blijkt dat in Alkmaar de wijk Oudorp discriminatie van anderen het minst vaak is waargenomen. Tussen de bewoners van de kernen van Castricum en Bergen bestaan er nauwelijks verschillen.

Tabel 3.17 Discriminatie in omgeving wijken Alkmaar

	Ja	Nee
De Mare	17%	83%
Centrum	16%	84%
Huiswaard	16%	84%
Zuid	16%	84%
Daalmeer/Koedijk	14%	86%
Overdie	13%	87%
West	13%	87%
Oudorp	10%	90%
Gemeente Alkmaar	15%	85%

Tabel 3.18

Discriminatie in omgeving naar kernen Castricum

	Ja	Nee
Castricum	10%	90%
Akersloot	9%	91%
Limmen	7%	93%
Gemeente Castricum	9%	91%

Tabel 3.19

Discriminatie in omgeving naar kernen Bergen

	Ja	Nee
Schoorl	11%	89%
Bergen	11%	89%
Egmond	9%	91%
Gemeente Bergen	10%	90%

De meerderheid (stedelijk: 61%, platteland: 59%) van degenen die discriminatie in de omgeving hebben meegemaakt, noemt één type discriminatie. Het gaat daarbij opvallend vaak om discriminatie vanwege huidskleur. Leeftijd en geloof volgen daarna. In de categorie 'anders' wordt ondermeer genoemd: vanwege alleenstaand ouderschap, geslachtsverandering, overgewicht, vermoedelijk misdrijf vader en hoogbegaafdheid. Let op; alle genoemde percentages zijn percentages van personen die hebben aangegeven discriminatie in de omgeving te hebben waargenomen, dus niet van de gehele populatie.

Er zijn enkele volgordeverschillen waarneembaar tussen de resultaten van de web- en Omnibusenquête. In beide metingen is de meest 'geziene' vorm van discriminatie op basis van huidskleur. Discriminatie vanwege 'kleding/uiterlijk' wordt daarna door de bewoners van de Omnibusenquête het meest genoemd, terwijl bewoners van de webenquête leeftijdsdiscriminatie noemen.

Tabel 3.20

Vorm van discriminatie anderen (meerdere antwoorden mogelijk)

	Stedelijk	Platteland
Huidskleur	42%	41%
Leeftijd	25%	23%
Geloof	22%	13%
Kleding en/of uiterlijk	19%	22%
Seksuele geaardheid	15%	21%
Geboorteland mij/(groot)ouders	15%	13%
Lichamelijke handicap of chronische ziekte	14%	19%
Geslacht	11%	9%
Levens- en/of politieke overtuiging	9%	10%
Anders	9%	5%

Hieronder worden de verschillen tussen de deelgroepen weergegeven.

- Discriminatie vanwege geloof wordt vaker gezien door stedelijke bewoners (22%) dan door bewoners van plattelandsgebieden (13%).
- Daarentegen kennen meer bewoners van het platteland iemand die is gediscrimineerd op basis van de seksuele geaardheid (21%) dan bewoners van stedelijke gebieden (15%).
- Meer plattelandsvrouwen kennen iemand die is gediscrimineerd vanwege de leeftijd (27%) dan plattelandsmannen (18%).
- Meer mannen van het platteland kennen iemand die is gediscrimineerd op basis van huidskleur (50%) dan vrouwen van het platteland (34%).
- Meer plattelandsvrouwen geven aan te weten van discriminatie op grond van kleding/uiterlijk (29%) dan mannen (14%).
- Meer stedelijke allochtonen kennen iemand die vanwege het geboorteland van de (groot)ouders is gediscrimineerd (25%), dan autochtonen (12%).
- Relatief veel jongeren (stedelijk 31%, platteland 41%) kennen minstens één persoon die vanwege kleding/uiterlijk is gediscrimineerd.

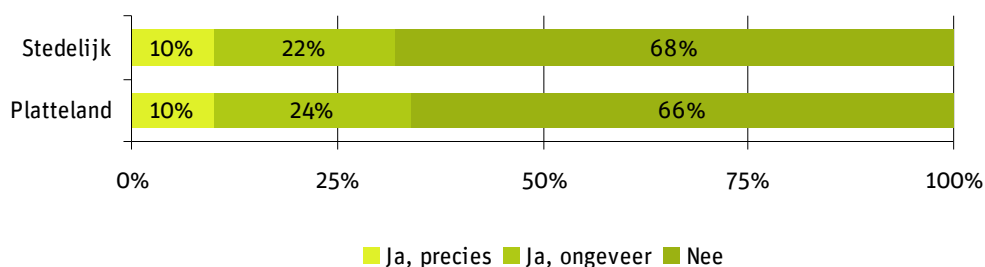
8. Bekendheid ABD NHH

Ten tijde van het onderzoek heette het Art.1 Bureau Discriminatiezaken Noord-Holland Noord nog het Anti Discriminatie Buro Noord-Holland Noord (ADB NHH). Gevraagd is of men bekend is met het bureau. De meerderheid van de bewoners van Noord-Holland Noord is niet bekend met de instelling. Verder heeft bijna een kwart wel gehoord van de instelling, maar weet niet precies wat haar taken zijn. Slechts 10% van zowel de stedelijke als plattelandsbewoners, weet precies wat het bureau doet. De bekendheid van het bureau is onder 18-30 jarigen en 30-45 jarigen het laagst.

Tabel 3.21
Bekendheid ADB NHH

	Stedelijk	Platteland
Ja, weet ook wat hun taken zijn	10%	10%
Ja, maar weet niet precies wat hun taken zijn	22%	24%
Nee, nooit van gehoord	68%	66%

Figuur 3.7
Bekendheid ADB NHH

Bekendheid ADB NHH naar regio

De bekendheid van het ADB NHH is het laagst onder plattelandsbewoners van de Kop van Noord-Holland, gevolgd door de plattelandsbewoners van West-Friesland. In Noord-Kennemerland weten relatief veel plattelandsbewoners (ongeveer) wat de taken van het ADB NHH inhouden. In de stedelijke regio's is het ADB NHH het meest bekend in Alkmaar.

Tabel 3.22
Bekendheid ADB NHH stedelijke regio's

	Hoorn	Den Helder	Alkmaar
Ja, precies	8%	10%	13%
Ja, ongeveer	20%	19%	27%
Nee	71%	71%	61%

Tabel 3.23
Bekendheid ADB NHH landelijke regio's

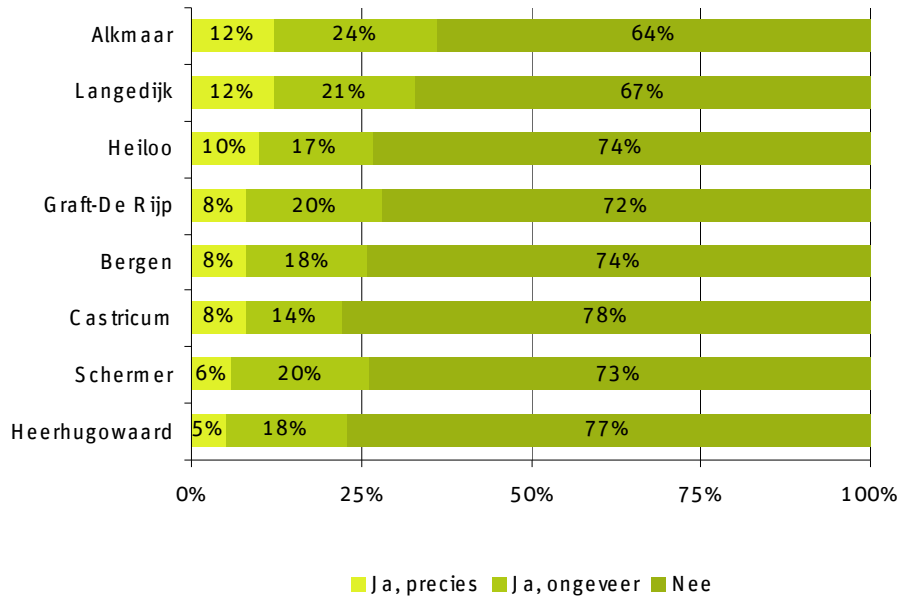
	Drechterland	Zijpe	Akersloot/Limmen
Ja, precies	11%	3%	13%
Ja, ongeveer	23%	24%	27%
Nee	66%	73%	61%

Bekendheid ADB NHN naar gemeente in Noord-Kennemerland

Met name in Alkmaar is men bekend met het ADB NHN. Niet verwonderlijk, omdat het bureau Alkmaar als standplaats heeft. Opvallend is dat in de andere stedelijke gemeente (Heerhugowaard) het ADB een stuk minder bekend is.

Figuur 3.8

Bekendheid ADB NHN gemeenten

Tabel 3.24

Bekendheid ADB naar wijken Alkmaar

	Ja, precies	Ja, ongeveer	Nee
Overdie	14%	28%	59%
Daalmeer/Koedijk	14%	23%	64%
West	14%	22%	64%
Huiswaard	13%	20%	68%
Oudorp	13%	20%	68%
Zuid	11%	24%	65%
Centrum	10%	26%	64%
De Mare	9%	29%	61%
Gemeente Alkmaar	12%	24%	64%

Tabel 3.25

Bekendheid ADB naar kernen Castricum

	Ja, precies	Ja, ongeveer	Nee
Castricum	9%	14%	77%
Akersloot	7%	16%	77%
Limmen	6%	14%	80%
Gemeente Castricum	8%	14%	78%

Tabel 3.26
Bekendheid ADB naar kernen Bergen

	Ja, precies	Ja, ongeveer	Nee
Schoorl	9%	25%	66%
Bergen	11%	14%	75%
Egmond	6%	17%	76%
Gemeente Bergen	8%	18%	74%

Bijlage 1- Onderzoeksverantwoording

Steekproef webenquête

Er is een steekproef getrokken uit drie stedelijke en drie plattelandsgemeenten in de regio's Kop van Noord-Holland, West-Friesland en Noord-Kennemerland. Alkmaar, Den Helder en Hoorn zijn gekozen als stedelijke gemeenten en Castricum (kernen Akersloot en Limmen), Zijpe en Drechterland stonden symbool voor de plattelandsgemeenten van de regio¹². Deze gemeenten ontvingen een brief waarin het Art.1 Bureau Discriminatiezaken verzocht om medewerking bij de uitvoering van het onderzoek.

Uit de geselecteerde regio's is een steekproef van telkens 2.000 bewoners ouder dan 18 jaar getrokken uit het GBA. De geselecteerde personen werden per brief uitgenodigd om deel te nemen aan het onderzoek middels een persoonlijke inlogcode.

Daarnaast zijn alle volwassen leden van het I&O Internetpanel benaderd (N=2.024). Het I&O Internetpanel bestaat uit een steeds aangroeiend aantal personen uit Noord-Holland Noord, met vooral een hoge vertegenwoordiging uit West-Friesland. Leden van dit panel zijn personen die via (aselecte) steekproeftrekking zijn benaderd voor diverse onderzoeksmonitors die door I&O Research in deze regio worden uitgevoerd. Het gaat dan onder meer om respondenten uit het Woningbehoefte Onderzoek, de Jeugdmonitor West-Friesland, diverse seniorenmonitors en de GGD-gezondheidsenquête. De panelleden hebben zichzelf via deze raadplegingen aangemeld voor deelname aan het I&O internetpanel. De deelnemende panelleden zijn in dit onderzoek ingedeeld naar 1) regio en 2) de platteland of stedelijke gemeente uit die regio, al naar gelang de aard van hun woonplaats. Zo zijn respondenten uit bijvoorbeeld Andijk ingedeeld bij de plattelandsgemeente van West-Friesland (Drechterland)¹³. De wenenquête is gehouden in de periode 27 april tot 14 mei.

Steekproef omnibusenquête

Het Omnibusonderzoek 2007 is uitgevoerd in de 8 gemeenten in de regio Noord-Kennemerland. Uit Alkmaar is een steekproef getrokken van 3.200 personen ouder dan 18 jaar (400 per wijk). Hierdoor kunnen per wijk representatieve uitspraken worden gedaan. Castricum en Bergen zijn recent gefuseerde gemeenten. De zes kernen van deze gemeenten zijn in het omnibusonderzoek 2007 behandeld als afzonderlijke onderzoekseenheden. Dit betekent dat er per kern een steekproef is getrokken van 400 personen. In de overige gemeenten is een steekproef van 400 personen van 18 jaar en ouder getrokken, waardoor per gemeente representatieve uitspraken kunnen worden gedaan. In totaal zijn dus 7.600 personen benaderd voor het Omnibusonderzoek.

In Alkmaar zijn de enquêtes door enquêteurs bij de mensen thuis gebracht en opgehaald. De respondenten ontvingen van tevoren een brief van B&W waarin de enquête werd aangekondigd. In de overige gemeenten zijn de vragenlijsten aan de respondenten verstuurd en daarna opgehaald door enquêteurs. Het veldwerk voor het omnibusonderzoek 2007 heeft plaatsgevonden in april 2007.

¹² Aanvankelijk was in de regio Noord-Kennemerland gekozen voor de gemeente Schermer, maar deze gemeente wenste niet aan het onderzoek mee te werken, om de volgende redenen:

- 1) Men achtte het onderwerp niet op de gemeente van toepassing.
- 2) Men is van mening dat de bevolking door verschillende andere onderzoeken in dezelfde periode al voldoende zwaar belast was.

¹³ De respondenten die hun postcode niet hebben ingevuld, zijn buiten beschouwing gelaten (n=13).

Respons en weging

In totaal zijn via de twee onderzoeksmethoden circa 24.000 inwoners uit Noord-Holland Noord benaderd, waarvan ruim 7.000 inwoners de vragenlijst hebben ingevuld.

Respons webenquête

Gemeente	Respons %
Alkmaar	12%
Castricum	12%
Den Helder	11%
Drechterland	12%
Hoorn	11%
Zijpe	8%
I&O Internetpanel	35%

Respons Omnibusenquête Alkmaar

Gemeente	Respons %
Alkmaar	76%
Graft- De Rijp	50%
Heiloo	62%
Langedijk	58%
Castricum	62%
Bergen	57%
Heerhugowaard	70%
Schermer	72%
Totaal	61%

Weging webenquête

De man/vrouwverdeling in de respons was conform de verdeling in de populatie. Bij de leeftijdscategorieën is de groep 45-60 jarigen oververtegenwoordigd, terwijl het aandeel 18-30 jarigen en 30-45 jarigen in de steekproef iets lager lag dan in de populatie van de gemeenten. Er is daarom gekozen voor een weging naar leeftijd, waarbij de gegevens telkens zijn gewogen naar aandeel van de leeftijdsgroep in de woongemeente van de respondenten.

Weging Omnibusenquête

Door de resultaten van het omnibusonderzoek te wegen met een weegfactor naar geslacht, leeftijd en wijk/kern/gemeente zijn de verhoudingen tussen een aantal subpopulaties in de respons (aandeel mannen en vrouwen, aandeel van de verschillende leeftijdscategorieën en aandelen inwoners in de verschillende wijken, kernen en gemeenten in de regio Noord-Kennemerland) in de respons gelijkgesteld aan die in de werkelijke bevolking.

Analyse

Voor de analyse geldt de aanname dat de drie plattelandsgemeenten enerzijds en de drie stedelijke gebieden anderzijds qua bevolkingssamenstelling met elkaar vergelijkbaar zijn. In de resultaten staan de 3 casusplattelandsgemeenten model voor respectievelijk 'het platteland' van Noord-Holland Noord. De metingen in de steden Hoorn, Den Helder en Alkmaar staan model voor de resultaten in 'stedelijk Noord-Holland Noord'. De resultaten van de Omnibusenquête zijn gebruikt om de resultaten van de webenquête te ijken.

Van te voren werd verwacht dat de incidentie van discriminatie zoals uit de webenquête naar voren komt, hoger zal zijn dan de werkelijke incidentie onder de populatie. Dit wordt veroorzaakt door het overrapportage-effect: mensen die een discriminatie-incident hebben meegemaakt, zijn eerder geneigd deel te nemen aan een onderzoek dat specifiek op dit onderwerp is gericht, dan mensen die zo'n ervaring niet hebben. In de opzet van het onderzoek is hiermee zoveel mogelijk rekening gehouden: zo is in de oproep tot deelname nadrukkelijk gezegd dat de vragenlijst op iedereen van toepassing is, ongeacht het al dan niet hebben van een ervaring op het terrein van (on)gelijke behandeling. In de aankondigingstekst is verder opzettelijk niet uitgeweid over de aard van het onderzoek. Omdat de discriminatievragen in het omnibusonderzoek zitten 'ingepakt' tussen de overige vragen, wordt dit effect hierbij niet verwacht.

Vanwege het overrapportage-effect in de webenquête is ervoor gekozen de incidentie van discriminatie te corrigeren. De incidentie uit de Omnibusenquête is hiervoor ter ijking gebruikt. Het omnibusonderzoek gaat over een scala aan onderwerpen en kent om die reden het nadeel van overrapportage niet, of in ieder geval veel minder. Bovendien is de respons op de omnibusenquête veel hoger en het is daardoor aannemelijk dat de representativiteit ook groter is.

Correctiefactor

De resultaten van de Omnibusenquête zijn gebruikt om de resultaten van de webenquête te ijken. De 'stedelijke' factor is berekend door de discriminatie-incidentie¹⁴ van Alkmaar uit de omnibusenquête te delen door de discriminatie-incidentie van de bewoners van Alkmaar in de webenquête. De 'platteland' factor is op dezelfde wijze berekend, maar dan met de inwoners van Akersloot/Limmen. Voor de stedelijke gebieden zijn de resultaten van de incidentie van de webresultaten gecorrigeerd met 0,47 en voor de landelijke gebieden met 0,27. De correctiefactoren voor de incidentie discriminatie in de directe omgeving is tevens berekend, maar kwamen vrijwel overeen met de correctiefactoren van de incidentie van discriminatie-incidentie¹⁵. Deze eerder beschreven correctiefactoren zijn dan ook gebruikt om de resultaten op de incidentie van andere gemeenten te ijken.

Vergelijking

De onderlinge vergelijking tussen de drie regio's wordt gemaakt op het niveau van platteland versus stad. Een vergelijking van de geïntegreerde bevolking tussen de drie regio's mag niet direct worden gemaakt, aangezien dan eerst gewogen zou moeten worden op het aandeel dat de inwoners van de drie plattelandsgemeenten innemen ten opzicht van de gehele regio¹⁶. Voor een dergelijke weging is niet gekozen.

¹⁴ Discriminatie-incidentie is de mate waarin discriminatie voorkomt.

¹⁵ De correctiefactoren die op basis van de resultaten van de incidentie van discriminatie in de omgeving zijn berekend is voor het stedelijk gebied 0,43 en voor het landelijke gebied 0,28.

¹⁶ In de drie regio's is de verhouding stad/platteland (bron: CBS 1 januari 2007):
West-Friesland: 34%/66% en in de steekproef: 34%/66%
Noord-Kennemerland: 65%/35% en in de steekproef: 43%/57%

Verder wordt op enkele punten bekeken of er verschillen zijn in het discriminatieklimaat tussen de drie regio's onderling. Hierbij is telkens gekeken naar het platteland enerzijds en stedelijk gebied anderzijds: het platteland van West-Friesland, Noord-Kennemerland en de Kop zijn dus met elkaar vergeleken, evenals de steden Hoorn, Alkmaar en Den Helder (als 'stedelijk' Noord-Holland Noord).

Ten slotte is een uitsplitsing gemaakt naar de verschillende gemeenten van Noord-Kennemerland en - in drie gemeenten - naar wijken of kernen. De resultaten zijn alleen beschikbaar voor de regio Noord-Kennemerland en afkomstig uit de Omnibusenquête. Vanwege het lage aantal personen dat met discriminatie te maken kreeg, was een verdere uitsplitsing van de resultaten op het niveau van gemeente/kern/wijk niet mogelijk.

Indien er een verschil is gevonden, wordt dit aangegeven in de tekst. Ook is er een vergelijking gemaakt met verschillende achtergrondkenmerken: geslacht, leeftijd en etniciteit. Van een verschil wordt gesproken indien de percentages significant van elkaar verschillen. Dit is getoetst met behulp van de Chi-kwadraat toets. Er is gebruik gemaakt van een significantieniveau van 0,05. Het aantal respondenten per vraag kan verschillen, omdat degenen die geen antwoord hebben gegeven, buiten beschouwing zijn gelaten.

Bijlage 2- Vragenlijst webenquête

Vraag1

Bent u in de afgelopen twaalf maanden wel eens discriminerend behandeld om één van onderstaande redenen? *Meer dan 1 antwoord mogelijk*

- ja, namelijk vanwege leeftijd
- ja, namelijk vanwege geloof
- ja, namelijk vanwege huidskleur
- ja, namelijk vanwege levensovertuiging en/of politieke overtuiging
- ja, namelijk vanwege geslacht
- ja, namelijk vanwege seksuele geaardheid
- ja, namelijk vanwege lichamelijke handicap of chronische ziekte
- ja, namelijk vanwege geboorteland van mij of mijn (groot)ouders
- ja, namelijk vanwege kleding en/of uiterlijk
- ja, namelijk vanwege iets anders, namelijk : _____
- nee, ik ben niet discriminerend behandeld → **ga naar vraag 6**

Vraag2

Waar kwam dit voor? *Meer dan 1 antwoord mogelijk Voorbeelden van (overheids)diensten: gemeente, dokterspraktijk, EHBO, ziekenhuis, sociale dienst, UWV, Centrum voor werk en inkomen/arbeidsbureau, schuldhulpverlening/kredietbank, politie, enz.*

- in de buurt of op straat
- op het werk
- tijdens de opleiding
- bij het solliciteren
- bij (overheids)diensten (zie bovenstaande voorbeelden)
- bij het winkelen
- bij uitgaansgelegenheden
- bij sport
- anders, namelijk : _____

Vraag3

Om wat voor soort discriminerende behandeling ging het daarbij? *Meer dan 1 antwoord mogelijk*

- discriminerende opmerkingen/schelden
- niet als gelijkwaardig behandelen
- contact vermijden
- treiteren/pesten
- bedreiging
- beschadiging en/of bekladden van uw eigendommen
- lichamenlijk geweld
- discriminerende teksten op muren e.d.
- discriminerende uitingen in kranten, tijdschriften, radio, tv enz.
- anders, namelijk : _____

Vraag4

Heeft u wat u is overkomen ergens gemeld? *Meer dan 1 antwoord mogelijk*

- ja, bij een meldpunt voor discriminatie → **ga naar vraag 6**
- ja, bij de politie → **ga naar vraag 6**
- ja, bij de vertrouwenspersoon op mijn werk → **ga naar vraag 6**
- ja, bij een andere instelling of persoon → **ga naar vraag 6**
- nee

Vraag5

Waarom heeft u het niet gemeld? *Meer dan 1 antwoord mogelijk*

- ik vond het niet belangrijk genoeg
- het kost me te veel tijd en moeite om het te melden
- ik wil er geen aandacht aan schenken
- ik weet niet waar ik zoiets kan melden
- ik ben bang voor de gevolgen als ik het meld
- melden helpt niet
- ik ben er niet zeker van dat het discriminatie was
- ik heb het zelf opgelost
- anders, namelijk : _____
- weet niet

Vraag6

Heeft u de afgelopen 12 maanden wel eens meegemaakt dat iemand in uw omgeving discriminerend werd behandeld om één van onderstaande redenen? *Meer dan 1 antwoord mogelijk*

- ja, namelijk vanwege leeftijd
- ja, namelijk vanwege geloof
- ja, namelijk vanwege huidskleur
- ja, namelijk vanwege levensovertuiging en/of politieke overtuiging
- ja, namelijk vanwege geslacht
- ja, namelijk vanwege seksuele geaardheid
- ja, namelijk vanwege lichamelijke handicap of chronische ziekte
- ja, namelijk vanwege geboorteland van (groot)ouders van die persoon
- ja, namelijk vanwege kleding en/of uiterlijk
- ja, namelijk vanwege iets anders, namelijk : _____
- nee, ken niemand die dit heeft meegemaakt

Vraag7

Heeft u wel eens gehoord van het Anti Discriminatie Bureau Noord-Holland Noord?

- ja, en ik weet ook wat hun taken zijn
- ja, maar ik weet niet precies wat hun taken zijn
- nee, nooit van gehoord

Nu volgen er een aantal vragen over uzelf.

Bent u man of vrouw?

- man
- vrouw

In welke klasse valt uw leeftijd?

- 18-24 jaar
- 25-29 jaar
- 30-34 jaar
- 35-39 jaar
- 40-44 jaar
- 45-49 jaar
- 50-54 jaar
- 55-59 jaar
- 60-64 jaar
- 65-69 jaar
- 70-74 jaar
- 75 jaar of ouder

In welk postcode gebied woont u? (alleen de cijfers zijn voldoende)
(1000 - 9999)

Wat is het geboorteland van uzelf?

- Nederland
- Suriname
- Nederlandse Antillen
- Aruba
- Turkije
- Marokko
- Nederlands Indië
- Vietnam
- ander land, namelijk : _____

Wat is het geboorteland van uw vader?

- Nederland
- Suriname
- Nederlandse Antillen
- Aruba
- Turkije
- Marokko
- Nederlands Indië
- Vietnam
- ander land, namelijk : _____

Wat is het geboorteland van uw moeder?

- Nederland
- Suriname
- Nederlandse Antillen
- Aruba
- Turkije
- Marokko
- Nederlands Indië
- Vietnam
- ander land, namelijk : _____

Tot welke etnische groepering rekent u zichzelf?

- Nederlands
- uit voormalig Nederlands Indië, Indonesië, Nieuw Guinea
- Turks
- Marokkaans
- Surinaams
- Antilliaans/Arubaans
- Spaans, Italiaans, Portugees, Grieks, uit voormalig Joegoslavië
- Duits, Belgisch, Brits, Frans, Scandinavisch
- Anders

Wat is het niveau van uw hoogst voltooide opleiding?

- geen
- lager onderwijs/basisonderwijs
- lager en middelbaar algemeen en voortgezet onderwijs (*vglo, mulo, havo, mavo, enz.*)
- lager beroepsonderwijs (*ambachtsschool, huishoudschool, lts, lhno, leao, las, vbo enz.*)
- middelbaar beroepsonderwijs (*mts, uts, meao, inas, kvjv, kleuterleidster, gezinsverzorgster enz.*)
- hoger algemeen en voortgezet onderwijs (*havo, hbs, vwo, mms, lyceum, atheneum, gymnasium*)
- hoger beroeps- en wetenschappelijk onderwijs (*hts, heao, lerarenopleiding, sociale academie, hogeschool, universiteit enz.*)

Hoeveel uur verricht u betaald werk? (*in loondienst of eigen bedrijf*)- verricht geen betaald werk

- verricht betaald gedurende minder dan 12 uren per week
- verricht betaald werk gedurende 12 uren per week of meer

In welke klasse valt het gezamenlijke netto (=schoon) inkomen per maand van uw hele huishouden? (*exclusief vakantiegeld en kinderbijslag*)

- minder dan € 950,= per maand
- tussen € 951,= en € 1300,= per maand
- tussen € 1301,= en € 1900,= per maand
- tussen € 1901,= en € 3150,= per maand
- tussen € 3151,= en € 3600,= per maand
- meer dan € 3500,= per maand

Heeft u nog suggesties of opmerkingen naar aanleiding van deze vragenlijst?

Dit was de enquête. Bedankt voor het invullen!

Bestandsnaam: Wantidis_eind
Map: T:\G-Schijf\Gezamenlijk\Coby\stafbureau\rapporten na 14-6\juni
Sjabloon: C:\Documents and Settings\MHolzmann\Application
Data\Microsoft\Sjablonen\RapportV95-2.dot
Titel: I&O Rapport
Onderwerp:
Auteur: MHolzmann
Trefwoorden:
Opmerkingen:
Aanmaakdatum: 28-6-2007 9:18:00
Wijzigingsnummer: 9
Laatst opgeslagen op: 28-6-2007 11:20:00
Laatst opgeslagen door: iohels
Totale bewerkingstijd: 113 minuten
Laatst afgedrukt op: 28-6-2007 11:20:00
Vanaf laatste volledige afdruk
Aantal pagina's: 36
Aantal woorden: 9.173 (ong.)
Aantal tekens: 50.457 (ong.)